

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om universiteternes udbygning.

(Lovforslaget (nr. 96) findes i tillæg A, sp. 2317, fremsættelsen i tidenden sp. 1177).

Lovforslaget sattes til forhandling.

K. B. Andersen: Efter reglerne skal man jo ved et lovforslags første behandling holde sig til de principielle linjer, og det er der særlig grund til at efterleve ved det lovforslag, vi her behandler. Det rummer en række detailproblemer af ikke ringe betydning for den daglige tilværelse på vore universiteter og læreanstalter, som i hvert tilfælde i første omgang egner sig bedst til en nærmere drøftelse i udvalg.

Men når vi skal holde os til principperne, vil jeg gerne sige straks og — for at tale i statsministersprog — sige det helt klart, at dette forslag er et dårligt forslag, og det er et utilstrækkeligt forslag, og jeg vil gerne benytte dette forslag til at fortælle den interessante historie om planlægningen, der blev væk under slaget på Trefoldigheden.

Spørgsmålet om universiteter ude i landet, nye centre, begyndte jo med, at undervisningsminister Helveg Petersen i forbindelse med Odenseloven i 1964 gav udtryk for, at der var brug for yderligere 3 universiteter à ca. 5.000 pladser. Samtidig bad man om at få nedsat et planlægningsråd, og hvis jeg nu ville være giftig — det vil jeg ikke, for det er min natur fjernt — så ville jeg sige: et råd til at finde ud af, hvor mange universiteter vi skulle have, og hvor mange pladser de skulle have. Vedrørende Sønderjylland specielt, eller Sydjylland, blev det fremhævet af undervisningsministeren gentagne gange under behandlingen, at der var ikke noget i vejen for, at man kunne begynde opbygningen af et humanistisk fakultet i Sydjylland meget snart. I det hele taget aktualiserede daværende undervisningsminister Helveg Petersen meget stærkt spørgsmålet om opbygning ude i landet og udtalte over for udvalget, at man måske allerede samme efterår kunne begynde at bygge op i det sydlige Jylland.

Det næste, der sker, er så, at det planlægningsråd, der ikke var nedsat, da jeg blev minister, blev nedsat nogenlunde kort efter,

i december 1964. Et lille år efter, i november 1965, modtog jeg en henvendelse fra en række folketingsmedlemmer fra det sydlige Jylland, der meget stærkt henstillede, at man nu hurtigt fik truffet beslutning. Blandt underskriverne var daværende folketingsmand, nuværende udenrigsminister Poul Hartling — så vidt jeg erindrer i hvert tilfælde — og også den nuværende fiskeri- og Grønlandsminister hr. A. C. Normann, der stærkt henstillede, at man allerede i samlingen 1965-66 fik klaret problemerne.

Denne henvendelse blev oversendt til planlægningsrådet, og planlægningsrådet fandt det vigtigt hurtigt at få slået fast, hvor de nye centre ude i landet skulle ligge. Det, der jo hele tiden har været planlægningsrådets synspunkt — et synspunkt, som jeg tror alle har været enige i, helt bortset fra hvad der i øvrigt kunne skulle — var, at man skyldte de forskellige egne ude i landet besked; de kommuner, der skulle sikre arealer, forberede lokale investeringer og passe disse ting ind i en regionsplanlægning, dem skyldte man besked. Derfor kom planlægningsrådet også med en indstilling i december 1965 — jeg fik først bilagene i februar 1966, men lad det nu ligge — hvori man pegede på Roskildeegnen, på Esbjerg-Ribeområdet og på Ålborgområdet som de steder, hvor de nye centre burde ligge. På baggrund af denne indstilling fra planlægningsrådet blev der så fremsat forslag her i tinget i foråret 1966, hvor den daværende regering sagde: vi er enige i, at der vil være behov for tre nye universitetscentre, planlægningsrådet har peget på denne placering, selve spørgsmålet om placeringen fremlægger vi til fri forhandling i tinget, men vi er enige i, at afgørelsen bør træffes nu, og vi er enige i, at disse tre centre vil der være behov for inden udløbet af dette århundrede. Imidlertid kunne forslaget ikke færdigbehandles, for der manglede den helt væsentlige forudsætning, der hed planlægningsrådets planskitse; derfor måtte udvalget sådan en lille smule træde vande i foråret 1966.

Forslaget blev så genfremsat af den tidligere regering i efteråret 1966, idet vi håbede snart at få materialet fra planlægningsrådet. Imidlertid gik hele samlingen 1966-67 med at vente på, at planskitserne skulle komme; der var forskellige universitetsbesøg, og